

Küllli Nõmm ja Mozart kevadel Haanjamaal. Foto: Ago Ruus.

Kestvusratsutajate aasta

2012. aasta oli kestvusratsutamises tegus. Eestis viidi läbi kaheksa võistlust. Väljaspool Eestit käidi võistlemas Põhjamaade MV-I Soomes, FEI noorhobuste MM-il Ungaris, Euroopa juunioride MV-I Belgias ning erinevatel CEI2* ja 3* võistlustel Soomes, Leedus ning Tšehhis.

TEKST: ANNE ROHTLA

Aasta esimene kohalik võistlus peeti juba veebruaris, vabariigi aastapäeval Ruilas. Lumisel ja kohati pehmel rajal võisteldi kolmes klassis: tutvumisklass 28 km, kus stardis oli seitse võistlejat ja tulemuse sai neist kuus; esmane kvalifikatsioon 42 km (7/7) ja kiirusvõistlus 56 km (13/6), mille võitis Kairit Kalbre Baltimoril. (*Loe pikemalt Oma Hobu 2/2012, lk 30.*)

Märtsi viimasel ja aprilli esimesel päeval toimus Soomes Vesilahtis kahel päeval hooaja esimene FEI

Start on antud. Kevadine võistlus Kõrvemaal. Foto: Sanna Turu.

ajaloos toimuvad Eestis Põhja- ja Baltimaade meistrivõistlused kestvusratsutamises. Loodetavasti on selleks ajaks heas vormis ka hulk Eesti kestvushobuseid, et saaksime väärikalt tänavust hõbemedalit kaitsta.

16.juunil peeti selle aasta Põhja- ja Baltimaade meistrivõistlusi Soomes Jämsäl. 120 km distantsile kogunes 15 võistlejat, nendest 10 ka lõpetas. Võidukas oli Maria Hagman Eriksson Poweril. Eestlaste tulemused: Egle Kalev Memphisel 4. koht, Heigo Rohtla Wieruszel 6. ja Anne Rohtla Jethrol 7. Kokku võistkondlik 2. koht. (*Loe pikemalt Oma Hobu 4/2012, lk 30-31.*)

6.-8. juulil toimus FEI kalendri-võistlus Leedus, Kurtuvenais, kus põrgukuumuses (päeval 35 kraadi) võistles viis eestlast. 120 km oli esimene Joosep Tikk Paragonil (12,35 km/h) ülejäänud kolm startinut ei jõudnud tulemuseni. 120 km CEI Yr 2* olid võistlustules Kairit (Mozartil) ja Merilin (Kilvetil) Kalbre. Kairit napsas võidu kiirusega 12,47 km/h. CEI1* 90 km oli kõige rohkem võistlejaid – viis. Võit läks Egle Kalevile Memphisel kiirusega 16,3 km/h, kolmas oli Heigo Rohtla Bayronil (13,9 km/h).

2012. aasta Eesti meistrid juunioride klassis Siim Laur ja Maybach. Foto: Sanna turu.

kalendri võistlus, kuhu jõudis Roots, Norra ja Venemaa välisvõistlejate kõrval ka mitu Eesti ratsutajat. Kahjuks jäi see viimaseks stardiks Marian Kikase võistlushobusele Oopus, kes suri öösel peale 120 km läbimist. Selles loos on palju segast, kuigi arvata võib, et halvima oleks saanud ära hoida, kui võistlustel oleks kohal olnud raviv veterinaar, nii nagu reeglid ette näevad.

Esimesel aprillil startis Vesilahtis 80 km distantsil kolm eestlast: Anne Rohtla Jethrol, Ines Beilmann Pleyonil ja Heigo Rohtla Wieruszel. Kohad vastavalt kolmas, neljas ja kuues.

21. aprillil selgitati Kõrvemaa Ratsapäevade raames välja Eesti juunioride meister, kelleks sai Siim Laur Maybachil. Distantsiks oli 63 km ja võitja kiirus 16,48 km/h. Kokku oli tiitlipretendente seitse, kellest tulemuse said kuus. Sama pikal distantsil peeti ka vabaklassi sõit *Prix de Meie Talli* Hobumaailm, kus võitjaks tuli Kairit Kalbre Baltimoril sama kiirusega. Selles klassis oli võistlejaid kõige rohkem – 12, kellest 11 said tulemuse. Pikemal distantsil vabaklassi *Le Parade* 86,2 km tuli võitjaks Marilyn Uusna Nerol kiirusega 13,3 km/h. Kokku oli siin rajal kolm võistlejat, kes kõik ka lõpetasid.

Korraldaja Katrin Liiv: „Selle võist-

luse märksõnadeks olid pikale veninud talv ja väga rasked rajaolud.“

18.-20. mail peeti Võrumaal Kurgjärvel järjekordsed Haanjamaa 2012 FEI kalendri võistlused, kus selgitati välja seenioride Eesti meistrid. Seekord oli võistlus juba CEI 3*, kuigi keegi ei tihanud Haanja kõrgustikul 160 km distantsi ette võtta. Põhjuseks oli kindlasti ka see, et Eesti meister selgus 120 km distantsil. Kohtunike ja ametnike brigaad oli rahvusvaheline ja arvukas, mis tagas võistluse sujuva läbiviimise. Natuke tegi olukorra keeruliseks enne võistlust sadanud paduvihm, mis muutis traaviraja püdelaks, kuid esimese veterinaarkontrolli ajaks olid tuul ja päike oma töö teinud, nii et kõik hobused said traavitud.

Kodusel FEI võistlusel oli stardis palju Eesti ratsutajaid, lisaks võistlejaid Leedust, Venemaalt, Poolast, Norrast ja Soomest. Kavas oli kaks CEI distantsi, 80 ja 120 km, lisaks mõlemal veel juunioride klass, 120 km rahvuslik distants ja 80 km rahvuslik distants. (*Loe pikemalt Oma Hobu 3/2012, lk 27-31.*)

Järgmisel aastal toimub Haanjamaa 2013, seekord nädala jagu suve poole nihkununa 24.-26. maini. Võõrustada tuleb hulka Põhjamaade kestvusratsutajaid, sest esimest korda ratsaspordi

Rahvusvahelise võistluse Haanjamaa 2012 rada kulges läbi maalilise Rõuge. Foto: Ago Ruus.

14. juulikuul päeval toimus rahvuslik võistlus Läti piiri lähedal Paganamaal Krabi külas. Toimumise koht oli kestvusratsutamise jaoks uus, rajad head ja vaheldusrikkad. Korraldaja oli veel kogenematu ning oleks võinud organiseerimisega rohkem vaeva näha. Õnneks olid ametnike brigaad ja ratsutajate hooldajad pädevad ning võistlus sai vaatamata veel sandile ilmale kenasti peetud. Tutvumisklassi 20 km distantsile oli tulnud neli võistlejat, kellest kolm lõpuni jõudsid. Esmast kvalifikatsiooni tuli sooritama üks võistleja, kes katkestas. 56 km distantsi võitis Vello Kikas Jaliszkol. Lisaks neile oli rajal veel kolm võistlejat, kes ka kõik tulemuse kirja said. Kõige pikema distantsi 84 km Paganamaa karikale võitis Egle Kalev Orhideel. Lisaks neile oli sel distantsil veel kaks võistlejat.

4. augustil toimusid Kärkla Ratsupäevade raames ponide Eesti meistri-

võistlused, mille läbiviimise eest tuleb taas kiita Katrin Liivi ja Õnne Hallikot. Katrin Liiv: „Oli suur au korraldada võistlus nii populaarse ja traditsioonidega ürituse raames, nagu seda on Kärkla Ratsupäevad. Võistlus kulges kivide vahel ja mudas. Muid variante radadeks lihtsalt ei olnud ja see seab kahtluse alla ka selle, kas Kärklas on võimalik edaspidi kestvusratsutamise võistlust korraldada.“

Võistluse kõigile distantsidele kokku oli registreerunud 16 võistlejat, vaid üks ei saanud tulemust lonke tõttu. Ponide meistritiitlile käis kõva rebiimine viie sportlase vahel, kuid esimesena suutsid heitlusest väljuda Brit Truuts ja Suzuki. Distantsi pikkuseks oli 42,5km.

9.-12. augustil toimusid Babolnas, Ungaris FEI noorte hobuste maailma-meistrivõistlused kestvusratsutamises. Eestit sõitis esindama Egle Kalev

Memphisel. Lembit Kalevi sõnul sai sõit nii kaugele ja olulisele võistlusele teoks tänu kolmele toetajale: ESHKS, Tartu LV ja Olerex.

Egle ja Memphis osalesid seitsmeaastaste hobuste 120 km võistlustel, kus stardis oli 36 võistlejat üle kogu maailma. Alla poole jõudsid tulemuseni. Nende hulgas kahjuks ei olnud Memphis, peale teist ringi tuvastasid veterinaarid tal lonke. Arvata võib, et noorte hobuste puhul oldi veterinaarkontrollides eriliselt ranged.

Katrin Liivi ja Õnne Halliko eestvedamisel toimus 10. augustil kestvusratsutamist tutvustav üritus Saaremaal Karujärve terviseradadel koostöös EHS-ga. Katrin Liiv: „Ürituse eesmärk oli kestvusratsutamise propageerimine ja eesti hobuste kaasamine sellesse võistlusalas. Potentsiaali neis on. Seda näitab ka näiteks eesti tõugu mära Amanda figureerimine

Kairit Kalbre ja Baltimor Belgias. Foto: Grzegorz Leś.

Rõuge Rännak, alumisel pildil Marian Kikas ja Jaliszko. Fotod: Kalli Kalbre.

edetabelites. Samuti hobused Africana ja Ruudik, kes mõlemad regulaarselt võistlustel osalevad." Karujärvel startis 15 km distantsil kümme eesti tõugu hobust. Võitjaks tuli Tiina Vester hobusel Taat.

Augusti lõpus, 25. kuupäeval toimus veel ühes uues kestvusratsutamise võistluspäigas, Eha Talus Võrumaal, Rõuge Rännak. Imekaunil Rõuge järvederohekul maastikul oli

ette valmistatud hästi läbimõeldud logistikaga veterinaarala. Arvestades sealkandi võimalusi sileda maa leidmisel, oli Vello Kikase töö muljetavaldav.

Peeti võistlus kolmel distantsil: 40 km esmase kvalifikatsiooni täitmiseks - seitse võistlejat startis, kuus tulemust; 69 km (4/3) ja pikim, 82 km (6/6). Kõige pikemal distantsil oli võidukas Külli Nõmm Mozartil.

Keskmise pikkusega distantsi võitis Peeter Liiv Byronil. 40 kilomeetri läbimisel sai võistelda ka kiirusele, esimeseks tuli Kadri Kullerkupp Ilueedil kiirusega 12,92 km/h. Järgmisel aastal on plaan Rõuges läbi viia Eesti meistrivõistlused.

8. septembril esindas Eestit Belgias Mont-le-Soies CEIYr4* juunioride Euroopa meistrivõistlustel Kairit Kalbre hobusel Baltimor. 120 km distantsil oli võistlemas 63 sportlast. Kairiti tulemuseks 29. koht kiirusega 14,2 km/h. Kokku lõpetas 31 võistlejat. Võistlejaid oli 19 riigist, võitja oli Mara Feola Itaaliast hobusel Grigali. Kairit ja tema ema Öñne Halliko peavad seda võistlust üheks oma karjääri raskeimaks. Kõva ja kaljune rada, palju asfaldi, järsud tõusud ja langused, kõrguste vahe 250 m. Sealjuures suutis Kairit sõita nii, et Baltimori näitajad veterinaarprotokollis olid ühed paremad läbi aegade.

www.hobuveotreilerid.ee

Info ja tellimine
tel 505 5650

Anne Rohtla Jethroga ja Heigo Rohtla Wieruszega Tšehhis. Foto: Marian Kikas.

15. septembril toimus Tšehhis Mostis järgmise aasta Euroopa meistrivõistluste rajal nn *previde*. Kui tavaliselt on sellel traditsioonilisel võistlusel kohal ainult lähemate riikide võistlejad mõne üksiku erandiga, siis seekord oli võistlejaid hulga rohkem. Mosti hipodroomi oli ilmestamas ka kaks suurt tiimi – üks Araabia Ühendemiraatidest ja teine Bahreinist.

Eestist olid kohal kaks ratsutajat: Heigo Rohtla Wieruszega ja Anne Rohtla Jethroga. Eesmärk kolmel viimasel: läbida oma elu esimene 160 kilomeetrit. Heigol oli kord see eesmärk Hollandis, Ermelos 2007. aastal, täidetud.

Rada oli tulevase EM raja kohaselt raske. Mitte just otseselt väga mägine, aga nii mõnedki tõusud ja langused nõudsid hobuselt suurt jõudu ja tähepanelikkust. Veel oli palju kõva pinnast – betoonplaatidest teedel ei olnud me kunagi varem nii palju sõitnud. Ka pimedas sõitmise kogemus oli puudu. Annel ja Jethrol õnnestus seatud eesmärk – läbida elu esimene 160 km – täita, koht 16., kiirus 12,84 km/h. Selleks, et kvalifitseeruda järgmisel aastal sealsamas

toimuvale EM-le, oleks keskmine kiirus pidanud olema vähemalt 14 km/h. Sellises tempos püsisime veel kolmanda ringi lõpuni 123. kilomeetrini. Edasi aga lootus kadus, hobused hakkasid väsima ja ei soovinud kõval ja kivisel pinnasel kuigi kiiresti liikuda.

Heigol ja Wieruszegel jäi sõit peale 142 km läbimist pooleli lonke tõttu.

Egle Kalev ja Memphis. Foto: Ago Ruus.

Arvestades, et tegelikult plaanisime esimest 160 km sõitu hoopis Poola võistlustel, kus rada tüki maad kergem, kuid võistlus korraldamisprobleemide tõttu ära jäi, võib tulemusega rahule jääda.

13. oktoobril peeti sügisjaheduses Eesti noorte meistrivõistlusi Patjalas Jõgevamaal. Lisaks anti seal välja hulga karikaid. Kaitseväe Väikese Karika 56 km distantsil võitis Kristiina Kassmann Parzivalil. Sel alal said tulemuse kirja viiest võistlejast neli. 56 kilomeetril oli ka kaks kvalifikatsioonisõitjat.

Kaitseväe Suur Karikas peeti distantsil 89 km. Siin jättis võidu koju Egle Kalev Memphisel. Selle tulemusega tuli Eglele ka Tartu linna meistri tiitel. Võistlejaid oli kolm, tulemuseni jõudsid kaks. Samal distantsil oli veel kaks kvalifikatsioonisõitjat, kellest üks edukalt tulemuseni jõudis.

Eesti noorte meistriks sama pikal distantsil tuli Kairit Kalbre Baltimoril muljetavaldava kiirusega 21,6 km/h. Kokku oli noori rajal seitse, tulemuse said kirja kuus.

Esmast kvalifikatsiooni distantsil 42 km oli sõitmas 13 ratsutajat, kellest 10 ka tulemuseni jõudsid.

Ja veel oli rajal neli ratsapaari, kes tutvumisklassi 24 kilomeetril oma esimesi kestvusratsutamiskogemusi hankisid.

Aasta lõpul plaanivad kolm Eesti kestvusratsutajat osa võtta nii eksootilisest võistlusest, kui seda on Esimesed Sõjaväelised Maailmameistri-võistlused Kestvusratsutamises, mis

viiakse läbi 15. detsembril Bahreinis. Osaletakse kohalikel hobustel 120 kilomeetrisel distantsil. 19 osaleva riigi seas on lisaks eestlastele Bahreinis võistlemas veel sportlasi-sõjaväelasi Itaaliast, Iirimaaalt, Albaaniast, UK-st ja Aserbaidžaanist.

Ja selle aasta tipphetkeks Kairit Kalbrele juunioride EM-il võistle-

mise kõrval on kutse Araabia Ühendemiraatides Abu Dhabis järgmise aasta 9. veebruaril toimuvale *President Cup* ile. See on tippvõistlus, kuhu välismaalastel õnnestub pääseda vaid siis, kui nad on saanud personaalse kutse. Eelmisel aastal kutsuti sinna võistlema näiteks norralanna Olaug Espeli Carstensen. ■

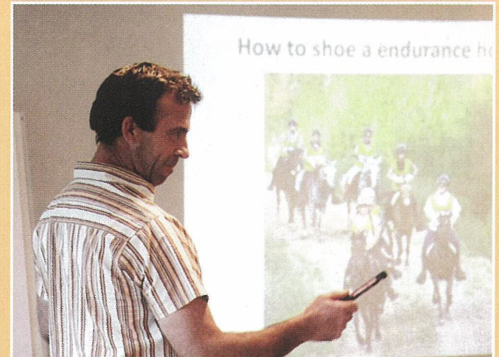
Kestvusratsutajate koolitus ja hooaja lõpetamine Jänedal

17. novembril said Jänedal kokku kestvusratsutajad. Plaanis oli pidada lõbus koosviibimine Musta Täku Tallis simmanil, aga enne seda end veidi harida.

Koolitust olid läbi viima kutsunud Olaug Espeli ja Ole Carstensen Norrast. Olaug on paljudele eestlastele tuttav, sest on käinud kaks korda Kurgjärvel ja võitnud mõlemal korral Haanjamaa võistlustel esikohti. Lisaks on paljud teda kohanud nii lähimate kui kaugemate riikide FEI võistlustel. Ta on suurte kogemustega sportlane, kes FEI võistlustel osalenud alates 2006. aastast. Olaugi karjäär on liikunud tõusvas joones ja selle aasta FEI ratsutajate edetabelis on ta hetkel 8. kohal. Carstensenide perel on kodus Mois ratsakool, kus treenitakse noori kestvusratsutajaid, õpetatakse

Olaug Espeli Carstensen.

Ole Carstensen.

nii lapsi kui täiskasvanuid ja viiakse läbi ratsutamisteraapiat. Hobuseid on Olaugil ja Olel 17.

Kestvusratsutamishuvilisi tuli kohale kolmekümne ringis, lisaks eestlastele ka leedulasi ja soomlasi.

Kõike mida Olaug ja Ole rääkisid, kuulati suure huviga, pandi kõrva taha ja täpsustati küsimuste abil. Pikemalt kajastame koolitustel räägitut järgmises Oma Hobu numbris.

Õhtusel simmanil sai näha kestvusratsutajate kestvustantsupõrandal ja sõbralikku kokkuhoidvat meelt.

TEKST: ANNE ROHTLA, FOTOD: SANNA TURU